

Juli 2018

Van: Hoteliers Haarlem

Aan: College en gemeenteraad

Onderwerp: Toeristenbelasting Haarlem

Betreft: Plannen nieuwe coalitie tot fors verhogen van de toeristenbelasting in Haarlem.

Situatieschets: De hotels hebben de plannen opgevangen van de nieuwe coalitie om de toeristenbelasting (hierna TB) fors te verhogen.

In de Kadernota 2018 Gemeente Haarlem lezen wij de volgende voorgenomen plannen mbt TB:

- 1.- Extra opbrengst TB naar meerjarig niveau van € 2 mio per jaar.
- 2.- Dit komt overeen met verhoging naar € 5,- per persoon per nacht (pppn)
- 3.- De gemeente stelt dat deze € 5,- meer in lijn ligt met de omliggende gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam.
- 4.- De gemeente stelt een wijziging van tariefstelsel voor van pppn naar percentage van de kamerprijs.
- 5.- Punt 2 en 4 genereren een extra opbrengst van € 772.000 per jaar vanaf 2019.
- 6.- De handhaving op particuliere vakantieverhuur wordt geïntensiveerd.

Aan de hand hiervan heeft er een oriënterend gesprek plaats gevonden tussen enkele hoteliers die de hotels uit het hoteloverleg vertegenwoordigen en wethouder Cora Yfke Sikkema en adviseur Economie en Cultuur Alex Jansen.

Uit dit gesprek zijn een aantal zaken naar voren gekomen:

- A.-** De hoteliers zijn geschrokken van de disproportionele verhoging van 35% van de TB.
- B.-** De hoteliers zijn tegen een wijziging in tariefstelsel van pppn naar % van kamerprijs.
- C.-** De hoteliers hebben aangegeven dat de uitgangspunten van de kadernota in hun ogen niet helemaal juist zijn.
- D.-** De gemeente wil een meerjarige baat uit TB van € 2 mio per jaar.

Hieronder een toelichting van de zienswijze van de hoteliers:

Re. A:

De hoteliers en middenstand zijn bezorgd over de buitenproportionele verhoging van de toeristenbelasting. Een sprong van € 3,25 naar € 5,- pppn is veel te fors. Voor 2 personen per kamer komt dit op € 10,- per nacht. Dit strookt totaal niet met de algemene uitgangspunten van het belastingtarieven beleid in Haarlem is gebaseerd op twee terugkerende uitgangspunten, namelijk kostendekkendheid en inflatieaanpassing (*bronnen: Haarlemse belastingvoorstellen 2010-2017*). Wij denken dat het een negatieve invloed zal hebben op de besluitvorming van toeristen om naar Haarlem te komen, en dit staat lijnrecht tegenover de intenties van- en de investeringen die de gemeente doet in o.a. Haarlem marketing om meer toeristen met langere verblijfsduur aan te trekken naar Haarlem (*bron: kadernota*).

Re. B: De hoteliers hebben aangegeven tegen een wijziging in tariefstelsel te zijn.

Uitleg:

Het huidige systeem van een tarief per persoon per nacht is voor iedereen duidelijk en transparant. Ook is dit administratief een stuk eenvoudiger.

In een tarief op basis van percentage zal het netto logies bedrag berekend dienen te worden. Dit is bijzonder lastig bij overnachtingen die inclusief ontbijt worden aangeboden maar nog ingewikkelder als er gewerkt wordt met travel agents en met agentcommissies. Hoe wordt dan de logiesgrondslag voor de TB heffing? Hetzelfde geldt met alle OTA's en andere commissie partijen. En inclusief of exclusief BTW, dus betaalt de gast belasting over belasting? In Amsterdam zijn dit al heel lang punten van discussie die we hier voor kunnen blijven door het huidige systeem te handhaven.

De berekeningen obv percentage worden echt complex en leveren veel administratieve rompslomp op en gaat zeker discussie opleveren en het werk van Consensus een stuk bemoeilijken. Een prijs pp is hierbij echt veel eenvoudiger.

Daarbij ligt het prijsniveau in Haarlem niet heel erg uiteen zoals in bijvoorbeeld Amsterdam dus er zijn niet veel partijen die in het huidige systeem benadeeld worden. Enige uitzondering daarop vormen de Hostels. Hiervoor stelt de hotellerie dan ook voor om een extra categorie in te stellen met een lagere toeristenbelasting per persoon dan het geval is bij de hotels en B&B's. Hierbij valt te denken aan een kamerprijs van onder de € 30,- pppn. Zie voor uitwerking hiervan bijlage 2.

Re. C: De hoteliers hebben aangegeven dat de uitgangspunten van de kadernota niet helemaal juist zijn.

Uitleg:

- De gemeente stelt dat de € 5,- meer in lijn ligt met de omliggende gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam. Dit is niet helemaal juist: de meeste bezoekers aan Haarlem zijn toerist en slapen met 2 personen op een kamer.
De TB per kamer is in dat geval $2 \times € 3,25 = € 6,50$.
Dit is hoger dan er wordt betaald in Haarlemmermeer/Schiphol waar 6,05% betaald wordt.
Op een gemiddelde kamerprijs van € 109,- betaal je daar € 6,59.
En procentueel komt Haarlem al helemaal hoger uit omdat het prijsniveau in Haarlem lager ligt dan in Haarlemmermeer/Schiphol.
Ook vergeleken met Amsterdam ligt dit nu al op hetzelfde niveau: bij een gemiddelde kamerprijs van € 141 in Amsterdam lijkt een percentage van 6% hoger, maar in Haarlem geldt een gemiddelde kamerprijs van € 109,- en komt men met € 6,50 eveneens op een percentage van 6%.
Haarlem ligt dus al op niveau van de omliggende gemeenten en prijst zichzelf met bijna 10% uit de markt als men deze verhoging doorvoert.
- De gemeente gaat in haar stukken (voorzichtig) uit van 454.866 overnachtingen vanaf 2018, berekend obv 25% meer overnachtingen dan in 2015. (Kadernota)
Het aantal hotelkamers is echter met 38% gestegen vanaf 2015 naar 2018 en er zitten nog 10% extra kamers in ontwikkeling met o.a. de Eglantier en Meisjesschool aan de Wilhelminalaan en uitbreiding van bestaande hotels (de koepel met college hotel even buiten beschouwing gelaten ivm meerjaren project).
Meer kamers betekent meer TB opbrengsten die niet in de huidige begroting zijn opgenomen. Hierdoor hoeft de stijging in prijs niet zo absurd te zijn als in de Kadernota nu wordt voorgesteld. Zie voor onderbouwende berekeningen bijlage 1, 2, 3 en 4.

(Re. C: vervolg)

- Zelf hebben de hoteliers berekend dat het aantal overnachtingen over 2018 reeds richting de 500.000 gaan in alleen de Hotels. Hierbij zijn de 300 vakantieverhuur adressen via airBnB in Haarlem niet eens meegerekend (potentieel goed voor een kleine 50 duizend euro TB).

Re. D: De gemeente wil een meerjarige baat uit TB van € 2 mio per jaar.

Uitleg:

De hoteliers hebben de plannen van de gemeente gelezen en begrepen dat hier geld voor nodig is. Ook vinden de hoteliers een bedrag van € 2 mio geen onredelijk bedrag. Sterker nog: de hoteliers denken dat dit bedrag binnen 2 jaar al zonder verhoging van de toeristenbelasting zal worden gerealiseerd door stijging van aantal kamers en andere accommodatie vormen. Zie bijlage 1 voor onderbouwing.

Dit is echter alleen het geval indien al deze accommodatie vormen ook hun TB afdragen. De hoteliers hebben de indruk dat het makkelijk scoren is bij de hotels en dat kleinschaligere en alternatieve vormen van accommodatieverschaffers buiten schot blijven. Een strengere handhaving op inning en afdragen van TB door deze aanbieders zou boven aan de agenda van de gemeente moeten staan. Het kan nooit de bedoeling zijn om de zich aan de regels houdende accommodatie verstrekkers en hun gasten te laten boeten omdat de gemeente niet bij machte is om de wan betalende overtreeders te achterhalen en factureren, c.q. te beboeten.

Dat is hetzelfde als iedere automobilist die zich wel aan de snelheid houdt bekeuren omdat men de snelheidsduivels niet weet te pakken. Dat is natuurlijk de omgekeerde wereld. Het gevoel dat nu overheerst is dat de hotels als melkkoe worden gebruikt en de meevallers worden ingecalculeerd om eventuele toekomstige gaten in de gemeentelijke budgetten sluitend te krijgen.

De hoteliers hebben uitgerekend dat met een verhoging naar € 3,85 pppn, wat nog steeds behoorlijk fors is (+15%), er zelfs zonder uitbreiding van het aantal kamers een bedrag opgehaald kan worden van € 2,1 mio in 2019 en verder. Zie bijlage 2 voor onderbouwing.

Ondanks dat de hoteliers deze verhoging nog steeds aanzienlijk vinden, willen zij hiermee wel akkoord gaan indien er wederom gecommiteerd wordt voor een periode van 4 jaar.

Ter herinnering: De vorige afspraak tussen gemeente en hoteliers, samen met de voorzichtige schattingen in overnachtingen door de gemeente hebben de gemeentekas ook in de afgelopen 4 jaar ruim € 1 mio extra boven gebudgetteerd opgeleverd (zie bijlage 6).

Conclusie en voorstel:

De Hoteliers begrijpen dat de gemeente financiën nodig heeft voor het realiseren van haar plannen. Zij zijn ook bereid hier een bijdrage aan te leveren want zij begrijpen dat dit de stad vooruit helpt en dat uiteindelijk iedereen daar baat bij heeft.

Zij zijn echter van mening dat dit niet ten koste moet gaan van de personen die de stad juist probeert aan te trekken omdat juist zij de economische impuls kunnen geven aan de stad. Dit zijn niet alleen de toeristen maar ook de zakelijke bezoekers en familie en vrienden van Haarlemse inwoners. Naast mogelijke economische schade vormt imago schade is een risico wanneer Haarlem overal boven aan de “duurste van Nederland” lijstjes staat en dit is in onze ogen niet het beoogde doel van de gemeente.

De hoteliers denken ook dat de berekeningen die hebben geleid tot een verhoging tot € 5,- zijn gebaseerd op de verkeerde aannames. In de bijlagen staat een voorstel dat de huidige budgetvraag van € 2,- ruimschoots zal dekken (algemene uitgangspunten van het belastingtarieven beleid in Haarlem is o.a. kostendekkendheid en niet zoveel mogelijk winst maken...). Zie bijlage 2 voor onderbouwing.

Voorstel Hoteliers:

De hoteliers doen hierbij een voorstel wat de gemeente meer dan de begrootte 2 miljoen oplevert. Hierin is zelfs voorzichtig gerekend en een buffer van € 100.000 tot € 400.000 ingebouwd (afhankelijk van te realiseren aantal kamers de komende jaren).

- Een verhoging naar € 3,85 pppn voor hotels/B&B
- Een extra categorie voor Hostels (<€ 30pppn) met een lager tarief van € 3,25 pppn.
- Een verhoging van camping tarief naar € 1,90 pppn (nu € 1,35).
- Handhaving van huidig pppn stelsel.
- Afspraak voor 4 jaar vast t/m 2022. Hierna bezien of deze wellicht weer verlaagd kan worden

(Zie bijlage 2 voor onderbouwend cijfermateriaal)

Indien nodig lichten wij dit voorstel en haar gegevens toe aan de raad.

Hoogachtend,

Namens Haarlemse hoteliers verenigd in het Haarlems Hotel Overleg.

Maud Vroom
Voorzitter

Van der Valk Hotel Haarlem
Ambassador City centre Hotel
Carlton Square
Ibis Styles
Amrâth Grand Hotel Frans Hals
Niu Dairy
Lion d'Or
Stay Okay Hostel Haarlem
Boutiquehotel Staats
Hotel Raecks
Hotel Malts
Brasss Hotel Suites
Hello I'm Local

Bijlagen:

Bijlage 1: Huidige opbrengst Toeristen belasting Haarlem, 2018 en verder	(pag 5)
Bijlage 2: Opbrengst Toeristen belasting Haarlem na verhoging voorstel Hoteliers, 2018 en verder	(pag 6)
Bijlage 3: Overzicht Hotels+B&B in Haarlem	(pag 7)
Bijlage 4: Permanent aangeboden appartementen	(pag 8)
Bijlage 5: Appartementen/vakantiehuizen in Haarlem	(pag 9)
Bijlage 6: Overzicht toeristenbelasting afgelopen 4 jaar	(pg 10)

Bijlage 1: Huidige opbrengst Toeristen belasting Haarlem, 2018 en verder

Hotels+B&B totaal aantal kamers 2018 (zie bijlage 3)	1084
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat adhv landelijk gemm. excl Amsterdam)	74%
Huidig aantal overnachtingen	497.740
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 3,25
Opbrengst TB Hotels+B&B (2018)	€ 1.617.656

Permanent aangeboden appartementen (zie bijlage 4)	42
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat)	74%
Huidig aantal overnachtingen	19.285
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 3,25
Opbrengst TB permanent aangeboden appartementen (2018)	€ 62.677

Appartementen/vakantiehuizen aantal kamers (zie bijlage 5)	65
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (heeeeel voorzichtig geschat)	20%
Huidig aantal overnachtingen	8.067
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 3,25
Opbrengst TB appartementen/vakantiehuizen (2018)	€ 26.216

Camping:

Huidig aantal overnachtingen	11.500
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 1,35
Opbrengst TB camping (2018)	€ 15.525

Huidig totaal op te halen Toeristenbelasting (2018)*

€ 1.722.074

*exclusief potentiële opbrengst particuliere verhuur via AirBnB (300+ woningen)

Nieuwe initiatieven

Lion D'or en Van der Valk uitbreiding/klaar na renovatie	42
Oude meisjesschool	50
De Egelantier	75
College hotel in oude gevangenis	?
Totaal kamers in ontwikkeling (voor zover bekend)	167
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat adhv landelijk gemm. excl Amsterdam)	74%
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 3,25
Potentiële opbrengst van kamers in ontwikkeling bij huidig bedrag TB	€ 249.215
Opbrengst zonder verhoging na realisatie initiatieven:	€ 1.971.288

Bijlage 2: Opbrengst Toeristen belasting Haarlem na verhoging voorstel Hoteliers, 2019 en verder

Hotels+B&B	1032
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat adhv landelijk gemm. excl Amsterdam)	74%
Nieuw bedrag Toeristen belasting	€ 3,85
Opbrengst TB Hotels+B&B+ permanent aangeboden appartementen (2019>)	€ 1.824.374
Hostels (nieuwe categorie voor prijs pppn onder € 30,-)	Bedden
Stay Okay Hostel Haarlem	150
Amice	36
Hello I'm Local	26
Totaal aantal bedden in Hostels:	212
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting:	60%
Nieuw bedrag Toeristen belasting	€ 3,25
Opbrengst TB Hotels+B&B+ permanent aangeboden appartementen (2019>)	€ 150.891
Permanent aangeboden appartementen	42
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat)	74%
Huidig aantal overnachtingen	19.285
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 3,85
Opbrengst permanent aangeboden appartementen (2019 >)	€ 74.248
Appartementen/vakantiehuizen aantal kamers	65
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (heeeeel voorzichtig geschat)	20%
Nieuw bedrag Toeristen belasting	€ 3,85
Opbrengst TB appartementen/vakantiehuizen (2019>)	€ 31.056
Camping:	11.500
Nieuw bedrag Toeristen belasting	€ 1,90
Opbrengst TB camping (2019>)	€ 21.850
Op te halen Toeristenbelasting vanaf 2019 zonder uitbreiding aantal kamers:	€ 2.102.419
Nieuwe initiatieven	
Lion D'or en Van der Valk uitbreiding/klaar na renovatie	42
Oude meisjesschool	50
De Egelantier	75
College hotel in oude gevangenis 100 kamers? (niet mee gerekend ivm lange baan?)	nmb
Totaal kamers in ontwikkeling (voor zover bekend)	167
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat adhv landelijk gemm. excl Amsterdam)	74%
Nieuw bedrag Toeristen belasting	€ 3,85
Opbrengst TB door nieuwe kamers	€ 295.223
Totaal jaarlijkse opbrengst TB na realisatie plannen in ontwikkeling:	€ 2.397.642

Bijlage 3: Overzicht Hotels+B&B in Haarlem		Aantal kamers:
Van der Valk Hotel Haarlem	(niet mee gerekend: +28 eind 2020)	272
Ambassador City centre Hotel		139
Carlton Square		124
Ibis Styles		109
Amrath Hotel Frans Hals		82
Niu Dairy		80
Lion d'Or	(niet mee gerekend: +14 eind 2019)	34
Stay Okay Hostel Haarlem		31
Boutiquehotel Staats		21
Hotel Raecks		20
Hotel Carillon		20
Amice		18
ML		17
Hotel Amadeus		15
Hotel Malts		14
Haarlem hotel suites		14
Hello I'm Local		12
1001 nacht		12
Brass Hotel Suites		10
WHS Cozy lofts		9
Liberté Haarlem		5
Boutique hotel relaxed slapen		5
Mya		4
Bambu (L'Anders)		4
Boutique hotel 't Vosje		4
B&B Frans Hals		2
B&B Het Hart van Haarlem		2
BBB Haarlem		2
Home-Stay B&B Romantic Rooms Central Haarlem		3
Totaal kamers:		1084
Gemiddeld aantal personen per kamer:		1,7
Dagen per jaar		365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat adhv landelijk gemm. excl Amsterdam)		74%
Huidig aantal overnachtingen		497.740
Huidig bedrag Toeristen belasting	€	3,25
Opbrengst TB Hotels+B&B (2018)		€ 1.617.656

Bijlage 4: Permanent aangeboden appartementen	
Keyershuis anno 1625	3
Shortstay De Witte Heren Haarlem	3
Haarlem 49	2
Old church B&B city Center	2
Spaarne Loft	2
Eendjespoort appartement	2
Spaarne appartement	2
Appartement Luna	2
City Attic Haarlem	1
B&B App. 't Pakhuys	1
P. Stuyvesant suite	1
De Slaapkop	1
B&B Damietta Haarlem	1
Park 43	1
Haarlem B.	1
Appartement TvB	1
Burgwal appartement	1
Parklaan Haarlem	1
Spaarne droom appartement	1
Appartement droste	1
Turfhuys aan het Spaarne	1
De Witte Olyphant	1
App. Bakenessergracht	1
Teylers Apartment Anno 1608	1
Appartement Spekstraat	1
Appartement Spaarne	1
De IJsfabriek	1
Haarlem A	1
City Attic Haarlem	1
Roosveld Spacious Apartment	1
Hot E L	1
Botermarkt appartement	1
Totaal kamers:	42
Gemiddeld aantal personen per kamer:	1,7
Dagen per jaar	365
Gemiddelde bezetting (voorzichtig geschat)	74%
Huidig aantal overnachtingen	19.285
Huidig bedrag Toeristen belasting	€ 3,25
Opbrengst TB Permanent aangeboden appartementen (2018)	€ 62.677

Bijlage 5: Appartementen/vakantiehuizen in Haarlem		
Charming House in Historic Haarlem		2
Ruim Appartement Haarlem Centrum		2
Spacious City Centre Apartment Haarlem		2
Verspronck Luxury Family Home		2
Haarlem Bliss Apartment		2
Roozenlaan Family Home Haarlem		2
Family Home Center of Haarlem		2
hidden pearl family home		2
Modern Home With Roof Window		1
Houtman Luxury Garden Home		3
Hartje Haarlem		3
Aelbers Family home		3
Family House Atjehstraat		2
De Serre van Haarlem		2
Haarlemse Zon		3
Gerrit Heesstraat Family Home		3
Tastefull double story 2 bedroom apartment/house		2
Cosy Haarlem		3
Verspronck Family Home		2
Holiday home Sonnevanc An Zee		3
Sandberg Family Residence		3
Holiday home t Witte Heertje		2
Haarlems Retro		3
Holiday home Waterpas		3
Cozy Home Flower Fountain		2
Holiday home Heleen		3
Haarlems Boven		3
Totaal aantal kamers aangeboden via Appartement of vakantiehuis:		65
Gemiddeld aantal personen per kamer:		1,7
Dagen per jaar		365
Gemiddelde bezetting (heeeel voorzichtig geschat)		20%
Huidig aantal overnachtingen		8.067
Huidig bedrag Toeristen belasting	€	3,25
Opbrengst TB appartementen/vakantiehuizen (2018)	€	26.216

Bijlage 6: Overzicht toeristenbelasting afgelopen 4 jaar

Zoals uit tabel 1 is af te leiden heeft de afspraak tussen gemeente en hoteliers 4 jaar geleden een positieve uitwerking gehad voor de gemeentekas. De hotels hebben over de afgesproken 4 jaar (incl 2018) ongeveer € 237.000 meer TB afgedragen dan indien er volgens de gemeentelijke uitgangspunten zou worden gewerkt. In voordeel gemeente dus.

Tabel 1: Ontwikkeling Toeristenbelasting adhv uitgangspunten gemeente (inflatie correctie) vs werkelijk

Jaar	Inflatie	TB + Inflatie	TB betaald aan gemeente	Aantal <u>hotel</u> overnachtingen (excl B&B's)	Extra ontvangen TB door gemeente
2014		€ 3,00			
2015	1,5%	€ 3,05	€ 3,25	330.000	€ 67.650
2016	0,9%	€ 3,07	€ 3,25	356.000	€ 63.224
2017	1,0%	€ 3,10	€ 3,25	395.000*	€ 58.014
2018	1,4%	€ 3,15	€ 3,25	465.000**	€ 48.094
Totaal 4 jaar:					€ 236.981

* Aantal kamers toegenomen laatste kwartaal 2017.

Ook gebaseerd op voorzichtige schattingen van gemeente in het verleden (zie tabel 3)

** 250 kamers erbij eind 2017, begin 2018 (Nui, Ibis, Staats, Oude toneelschuur, Cosy loft, etc)

250 x 70% bezetting x 1,6 pers x 365 dgn = 102.200 overnachtingen

In Tabel 2 is te zien dat de gemeente jaarlijks erg voorzichtig het aantal hotelovernachtingen begroot: hieronder de discrepantie tussen de begrootte aantal hotelovernachtingen door de gemeente en het daadwerkelijk/ verwachte aantal overnachtingen.

Tabel 2: Overzicht aantal Hotelovernachtingen begroot vs werkelijk/reëel.

Jaar	Aantal overnachtingen hotel begroot	Aantal overnachtingen hotel werkelijk	Vershil werkelijk vs begroot door gemeente
2014	280.000	330.000	18%
2015	295.000	330.000	12%
2016	330.000	356.000	8%
2017	365.000	395.000*	8%
2018	365.000	465.000**	27%

In Tabel 3 is te zien dat bovenop de in tabel 1 genoemde € 237.000 extra ontvangen TB er ook nog eens € 784.000 boven het door de gemeente begrootte bedrag de gemeentekas binnen is gestroomd.

In 4 jaar tijd hebben de hotels dus meer dan € 1.000.000,- extra opgebracht dan vóór 2015 werd begroot.

Ter verduidelijking: hier zitten de opbrengsten uit B&B, Appartementen, vakantiewoningen en huizen via AirBnB niet eens bij.

Tabel 3: Toeristenbelasting Hotelovernachtingen begroot versus ontvangen

	Begroting Gemeente vooraf bij 3,25	Werkelijk ontvangen	Herberekening te ontvangen	Boven begroting:
2015	€ 972.000	€ 1.173.000		€ 201.000
2016	€ 1.086.000	€ 1.243.000		€ 157.000
2017*	€ 1.200.000		€ 1.299.275	€ 99.275
2018**	€ 1.200.000		€ 1.526.775	€ 326.775
			Meer ontvangen:	€ 784.050